

jaar- verslag

2014

regionaalhistorischcentrum
Vecht en Venen

Inhoud

Inleiding	4
In het kort	6

Jaarverslag 2014

Borging van de archieven	11
Samenwerking en publieksbereik	20
Dienstverlening	31
Toezicht	37
Tot slot	45

Inleiding

Het RHC positioneert zich als eigentijdse informatie- en erfgoedbeheerder tussen overheid en maatschappij. Daarbij stond het RHC in 2014 voor uitdagingen op enerzijds het gebied van dienstverlening aan het publiek en invulling geven aan de wettelijke toezichtstaak en anderzijds op het gebied van de financiële en organisatorische bedrijfsvoering.

Het RHC beheert unieke en prachtige archieven. In 2014 sloot de Gemeente Weesp zich aan bij het RHC Vecht en Venen. Het gemeentearchief van Weesp is een klein maar bijzonder archief. Weesp heeft een rijke geschiedenis en ontving in 1355 stadsrechten. De oudste archiefstukken dateren van de veertiende eeuw. Daarmee is de collectie nog interessanter geworden voor ons publiek.

De vier kerntaken van het RHC Vecht en Venen zijn

- Borging van de collectie;
- Archiefeducatie;
- Dienstverlening richting gemeenten en burgers;
- Intern toezicht op de niet-overgebrachte archieven.

Om deze vier taken efficiënt, slim en sober uit te voeren zijn vier beleidslijnen geformuleerd

- Professionalisering;
- Verbinding en samenwerking;
- Publieksbereik;
- Toezicht.

De beleidsvisie 2012-2015 is beschikbaar op rhcvechtenvenen.nl.

In het kort

In de beleidsvisie 2012-2015 staan twaalf doelstellingen genoemd. Daarvan zijn er in de periode tot en met 2014 tien gerealiseerd. De volgende resultaten zijn in 2014 bereikt:

Professionalisering

- De nieuwe functieprofielen en HR21 zijn succesvol ingevoerd
- Het gehele team is behendig geworden met digitale dienstverlening via Twitter en chat middels een meerdaagse in-company cursus. Daarnaast is aandacht besteed aan 'klanttevredenheid'
- Ook zijn door diverse medewerkers informatieve bijeenkomsten en conferenties bezocht, waarvan de onderwerpen varieerden van ontsluiting van historisch filmmateriaal, het opzetten van een crowdfundingactie tot het ontwikkelen van e-depot voorzieningen.
- Tenslotte heeft de medewerker belast met de wettelijke toezichtstaak een cursus ICT-ontwikkelingen van SOD-next gevolgd.

Verbinding

- In het verslagjaar is het RHC een strategische samenwerking aangegaan met Archief Eemland en het Streekarchief Gooi en Vechtstreek. Het doel van de strategische samenwerking is te komen tot voorstellen betreffende het inrichten van een voorziening voor duurzame opslag van digitale overheidsinformatie.
- Op provinciaal niveau is het RHC een samenwerking aangegaan met Landschap Erfgoed Utrecht door aan te sluiten op het nieuwe provinciale erfgoedplatform Utrechtaltijd.nl.
- Op lokaal niveau zijn in samenwerking met vele erfgoedinstellingen ook in 2014 verschillende tentoonstellingen gerealiseerd en digitale erfgoedplatforms doorontwikkeld.

Publieksbereik

- De nieuwe website van het RHC is begin januari live gegaan. De website geeft de bezoeker de mogelijkheid de toegangen online te raadplegen. Daarnaast is de website gevuld met historische informatie, webexposities en actualiteiten.

- Tegelijkertijd is de digitale dienstverlening verbeterd en uitgebreid. De digitale dienstverlening bestaat uit een snelle respons op e-mail en contactmogelijkheid via chat en twitter.
- Als onderdeel van het ontwikkelen van een acquisitiebeleid voor niet-overheidsarchieven heeft het RHC in 2014 alle niet-overheidsarchieven (archieven van particulieren, kerken, bedrijven, verenigingen en instellingen) in onze collectie getoetst op uniciteit en kwaliteit. Ook is er gestart met onderzoek naar de hiaten in de collectieopbouw bij het RHC en de lokale erfgoedverenigingen. In 2015 wordt dit project afgerond.
- Het RHC heeft stageplaatsen aangeboden aan studenten van de Universiteit van Amsterdam. De stagiaires hebben nuttig historisch onderzoek gedaan, publieksprojecten opgezet, gewerkt aan het acquisitiebeleid en mee geholpen met de dienstverlening. De stagiaires hebben de archiefinstelling van binnenuit kunnen ervaren en nemen deze kennis mee in hun huidige werk en studie.

Toezicht

- In 2014 heeft het RHC de nieuwe overlegcyclus dat onderdeel vormt van het toezichtbeleid succesvol geïmplementeerd.

- Een tweede instrument binnen het toezichtbeleid is de integrale inspectie die in het verslagjaar bij de gemeente Weesp is uitgevoerd. Het rapport is aangeboden aan het college.
- Om uitvoering te geven aan de wet Revitalisering Generiek Toezicht hebben het RHC en de gemeente de Bilt voor de eerste keer een rapportage gemaakt op basis van de archief-kpi's. Deze rapportage is aangeboden aan de raad en goed ontvangen door de provincie Utrecht.
- Het RHC is wettelijk toezichthouder op alle gemeenschappelijke regelingen in het werkgebied. Het RHC heeft de gemeenschappelijke regeling PAUW geïnformeerd over de Wet Revitalisering generiek Toezicht en de wijze waarop daar uitvoering aan kan worden gegeven.

Taken in opdracht

- Er zijn diverse archieven van de gemeenten Stichtse Vecht, gemeente De Ronde Venen en gemeente De Bilt volgens afspraak met de gemeenten bewerkt.
- Het RHC heeft in 2014 de studiezaaldienstverlening in het stadskantoor in Weesp doorgezet.
- Het RHC heeft in de periode vanaf mei het beheer gevoerd van het Gemeentemuseum Weesp.

PROTOCOL,
Offt
Authentyc Ontwerp
Onser Kerckenhandelingen.

The title page features a central oval frame with a green and gold border. Above the frame is a coat of arms with a red shield and two white crosses. Below the frame is another coat of arms with a red and gold shield and a crown. The entire page is decorated with intricate scrollwork and floral motifs in red, green, and gold.

Borging van de archieven

Het borgen van de collectie bestaande uit gemeentearchieven en niet-gemeentearchieven uit het werkgebied is een van de opdrachten die gesteld is aan het RHC vanuit de gemeenten. Om dit te bereiken plegen wij materiële zorg, bewerking en acquisitie.

Archiefbewaarplaats

Het RHC Vecht en Venen is aangewezen als de archiefbewaarplaats van de deelnemende gemeenten. In het Cultuurhuis in Breukelen zijn vier geklimatiseerde depots. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van de twee depots in het stadskantoor in Weesp. In deze ruimten staan zowel overheidsarchieven als particuliere archieven. Het RHC beschikt over een quarantainedepot, waar de archieven in de eerste periode worden geplaatst. Deze procedure is bedoeld om de papieren stukken op de juiste temperatuur te brengen. De archiefbescheiden worden tevens gecontroleerd op schimmel en ongedierte en materieel verzorgd waarbij metalen en plastics worden verwijderd en de stukken worden herverpakt in zuurvrij materiaal. De depots worden twee keer per jaar behandeld met een speciaal middel tegen ongedierte.

Na de behandeling wordt het archief geïnventariseerd, eventueel worden er stukken gedigitaliseerd en de toegang wordt online geplaatst. Na deze laatste stap in het proces kan de bezoeker de stukken opvragen en inzien.

Collectievorming

De aangesloten gemeenten zijn de archiefvormers voor wie het RHC de opslag, het duurzame beheer en de ontsluiting verzorgt. Ze vormen samen een keten. De deelnemende gemeenten brengen na de wettelijke termijn van twintig jaar de archieven over naar de archiefbewaarplaats. De archieven worden na overbrenging eerst geplaatst in het quarantinedepot voor acclimatisatie en ongediertebestrijding. De materiële en inhoudelijke bewerking volgt daarna.

Het RHC verwerft zowel overheidsarchief als niet-overheidsarchief. Deze archieven kunnen afkomstig zijn van personen, kerkgenootschappen, families, verenigingen, notarissen, stichtingen of bedrijven. Een bijzonder geacquireerd archief in het verslagjaar was het archief van de voormalige Stichting Gecontroleerde Softdrugs Verkoop De Variant in Mijdrecht. Ook namen wij het archief van de vereniging Groei en Bloei De Bilt vanaf 1923 via de Historische Kring D'Oude School in ontvangst.

Daarnaast ontvingen we een groot aantal Weesper kranten uit de periode 1940-1945 van de Historische Kring Weesp, en bijzondere archiefstukken van de voormalig Israëlitische Nederlandse Gemeente Weesp. Ook ontvingen we het archief van de gereformeerde Kerk vrijgemaakt Loenen. Van mevr. Kuiper ontvingen wij digitale foto's van Breukelen en van de Historische Kring de Bilt foto's van het huis Houdringe door fotograaf F. Moesman. Het RHC ontving van dhr. van Koolbergen te Weesp een "windbrief", in 1643 afgegeven door Pieter Corneliszoon Hooft. Dhr. J.J. de Bos te Maarsse schonk aanvullend documentatiemateriaal afkomstig van dhr. Reyerse te Maarsse. Dhr. P.C. Grundmann te Wilnis schonk beeldmateriaal van oud-burgemeester J. de Pree van Wilnis. Mevr. van der Feltz- van Haarsma Buma schonk het archief van dhr. W.F.E. baron van der Feltz uit de tijd dat hij burgemeester van Breukelen was. Via Het Markiezenhof werden twee foto's geschonken met daarop afbeeldingen van de firma Geesink in Weesp.

Ten slotte is het RHC in het bezit gekomen van de fotocollectie van mevrouw A.H. Smit-Baaij. Do Smit was van 1955 tot en met 1985 onderwijzeres aan de Jan Ligthartschool te Bilthoven. De collectie bestaat uit een drietal fotoalbums, wat

fotomapjes van het 25-jarige jubileum van Do Smit en een album dat gemaakt is ter gelegenheid van haar afscheid. De nadruk van de collectie ligt op de jaren zestig.

Door ook deze archieven te acquireren tracht het RHC een zo volledig mogelijk beeld te geven van het verleden van de samenleving.

Om de kwaliteit van de collectie te handhaven is in 2014 met start gemaakt aan het opstellen van een acquisitieplan. De particuliere archieven zijn zeer geliefd bij het publiek en verrijken de collectie. In het vernieuwde plan gaat het RHC actief erfgoed acquireren en afstoten per kern. De belangrijkste archieven krijgen een plek bij het RHC. Bijzondere inzet is gepleegd door mevr. K. Pothuizen en mevr. N. Maas onder begeleiding van senior archivist dhr. B. Jagt ten bate van het onderzoek naar de kwaliteit van de archieven en het historisch onderzoek ten behoeve van het opstellen van een historisch profiel per kern.

De gehele collectie is getoetst op kwaliteit en waar nodig zijn plaatsingslijsten vervaardigd. Daarna zijn de belangrijkste en meest kenmerkende historische gebeurtenissen voor de

kernen in de gemeente Stichtse Vecht onderzocht aan de hand van literatuuronderzoek en gesprekken met leden van de historische kringen uit Breukelen, Loenen en Maarsssen. Vervolgens is een start gemaakt met het onderzoek in de gemeente De Bilt. Dit project wordt voortgezet en afgerond in 2015.

Restauratie en conservering

Het RHC werkt bij de restauratie samen met restauratie-atelier Helmond. De collectie van het RHC beslaat meer dan zes eeuwen. Veel geraadpleegde stukken kunnen in de loop der tijd beschadigd raken en restauratie is dan nodig om verder verval te voorkomen.

Vanuit de archieven van de Ronde Venen zijn archiefbe-scheiden van de dorpsgerechten van Abcoude en het dorpsgerecht Demmerik gerestaureerd (5 delen). Vanuit de archieven van gemeente De Bilt zijn de kadastrale leggers (delen 30 t/m 44), de doop-, trouw- en begraafregisters van de Gereformeerde Kerk De Bilt, Maartensdijk en Westbroek en van de Nederlandse Hervormde gemeenten van De Bilt, Maartensdijk en Westbroek gerestaureerd (9 delen). Vanuit de archieven van de gemeente Stichtse Vecht zijn de doop-,

trouw- en begraafregisters van de Rooms Katholieke parochie van Maarssen en de Nederlandse Hervormde gemeenten van Nigtevecht, Tienhoven en Vreeland gerestaureerd (6 delen).

De restauratie van de collectie van genealogische bronnen van Weesp wordt aangepakt in 2015, waarbij een start gemaakt wordt met de digitalisering en de restauratie van de burgerlijke stand. Door dit in een project te plaatsen in plaats van te verspreiden over twee projecten in twee jaar, kan er bespaard worden op de logistieke kosten.

Digitalisering

Het RHC heeft in het verslagjaar een stap voorwaarts gemaakt op het gebied van de digitale ontsluiting van de collectie. Van de collectie van de gemeente Weesp zijn archiefstukken gedigitaliseerd bestaande uit foto's, prenten en tekeningen, evenals de fotocollectie van de bekende Weesper firma Hamstra.

Het RHC werkt aan de digitale ontsluiting van de genealogische bronnen, die zeer geliefd zijn bij het publiek. Het digitaliseren van de bestanden maakt het enerzijds mogelijk de toegankelijkheid te vergroten door de scans online te

plaatsen en anderzijds draagt het bij aan het behoud van de collectie, omdat de originele boeken niet meer veelvuldig worden geraadpleegd.

Een groot deel van de burgerlijke stand vanaf 1811 is gedigitaliseerd. Het gaat om de volgende bestanden: Doopregister Gereformeerde Kerk Loenen, 1890-1945 (1 deel); Begraafregisters N-H gemeente Vinkeveen, 1895-1993 (2 delen) en de persoonskaarten van Nigtevecht, 1940-1988 (3566 kaarten). Daarnaast is van de burgerlijke stand het volgende gedigitaliseerd: Abcoude-Baambrugge, 1811-1941 (39 delen); Abcoude-Proostdij, 1811-1922 (39 delen); Abcoude 1941-1960 (2 delen); Achttienhoven, 1811-1953 (14 delen); Breukelen-Nijenrode, 1811-1948 (36 delen); Breukelen-St. Pieters, 1818-1948 (21 delen); Breukelen, 1949-1960 (2 delen).

Voorziening duurzame opslag digitaal archief

In het verslagjaar is het RHC een strategische samenwerking aangegaan met Archief Eemland en het Streekarchief Gooi en Vechtstreek. De partijen zijn binnen de strategische samenwerking samen verantwoordelijk voor het initiëren

en uitvoeren van projecten gericht op archiefinnovatie. Het RHC is ervan overtuigd dat er met name op het gebied van het duurzaam beheer van digitale archiefbescheiden een gemeenschappelijke uitdaging ligt en dat een bundeling van krachten meer slagkracht biedt om deze uitdaging aan te gaan. De partijen hebben al intensief contact met elkaar, onder meer in het verband van de Kring van Utrechtse Archivarissen. De strategische samenwerking vormt een formele bestendiging en verdieping van de bestaande contacten.

De archiefdiensten zien een gezamenlijke uitdaging in de toenemende digitalisering van de werkprocessen bij de overheid. Een groeiend aantal gemeenten in de regio heeft de ambitie om binnen enkele jaren geheel digitaal te werken. Digitaal werken betekent ook digitaal archiveren en daarmee laat de behoefte tot het inrichten van een e-depot voor de duurzame bewaring en het beheer van digitale archiefbescheiden zich steeds dringender voelen. Het realiseren en onderhouden van een e-depot vraagt om forse investeringen in hardware, software en organisatie, die voor kleinere en middelgrote organisaties doorgaans niet alleen zijn op te brengen.

Het doel van de strategische samenwerking is het komen tot voorstellen ten behoeve van het bevoegd gezag en hiertoe een projectplan op te stellen met daarin de mogelijkheden voor het creëren van een gezamenlijke e-depotvoorziening, voor de duurzame bewaring en het beheer van digitale archiefbescheiden van de bij de partijen aangesloten gemeenten en eventueel andere gemeenten in de regio. In het verslagjaar is een goede start gemaakt met verschillende bijeenkomsten.

Gekozen is om aan te sluiten bij de ontwikkelingen die zijn ingezet binnen het innovatieprogramma Archief2020 en het project Archiefinnovatie Decentrale Overheden (AIDO). AIDO is een samenwerking van het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Unie van Waterschappen (UvW) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). AIDO werkt aan de vergroting van het bestuurlijke draagvlak en ondersteuning van het veld, in het kader van de ontwikkeling van voorzieningen voor duurzame toegankelijkheid van digitale overheidsinformatie.

Het RHC en de strategische partners zijn voornemens de resultaten van AIDO te vertalen naar operationeel niveau.

Samenwerking en publieksbereik

Het RHC richt zich bij het behoud en de presentatie van het erfgoed op de oude kernen in het werkgebied. Dit betekent dat het lokale verleden zichtbaar en herkenbaar blijft binnen de regionale context. Om het erfgoed in de kern zichtbaar en toegankelijk te houden heeft het RHC Vecht en Venen een sterk netwerk in de regio en ondersteunt en werkt het actief samen met de historische en culturele (vrijwilligers) verenigingen en instellingen. Samen met de historische kringen en lokale instellingen zoals musea en bibliotheken worden erfgoedprojecten opgezet, archiefonderzoek gefaciliteerd en kennis van het lokale verleden gestimuleerd.

Topstukken rond de buitenplaats

Gemeente Stichtse Vecht heeft het grootste aantal buitenplaatsen van Nederland binnen haar grenzen. De tentoonstelling 'Topstukken rond de buitenplaats' wierp een nieuw licht op deze bijzondere monumenten en hun bewoners. De tentoonstelling was vanaf 18 februari tot 10 mei te bezichtigen in het RHC Vecht en Venen te Breukelen en is de tweede helft van het jaar te zien geweest in het Vechtstreekmuseum

te Maarssen.

Aangeslotenen van Stichting het Vechtsnoer hebben speciaal voor deze gelegenheid unieke en vaak niet eerder vertoonde archiefstukken beschikbaar gesteld. De opening op 14 februari werd verricht door mevr. Geerte Wachter, Projectleider Historische Buitenplaatsen bij de Provincie Utrecht.

De twintig topstukken uit deze tentoonstelling werden tegelijkertijd in een webexpositie vertoond. Deze vormt de afronding van het digitaliseringsproject 'Op en rond de buitenplaats', dat gefinancierd is door de Utrechtse Schatkamer. Voor het eerst werden familiefoto's uit de albums van Slot Loenersloot en eeuwenoude koopaktes van buitens vertoond, maar ook 18de eeuwse tuinontwerpen, menukaarten, oude gravures en historische Vecht-uitgaven. Zo kreeg de bezoeker een mooi beeld van het leven op en rond de buitenplaats.

Naast de twintig topstukken in de tentoonstelling is er veel meer informatie te vinden op de website van het RHC. Het resultaat van het digitaliseringsproject is het plaatsen van ruim duizend gedigitaliseerde historische foto's, bijzondere brieven en akten in onze beeldbank. Daarnaast zijn acht

korte films (beeldportretten) waarin de buitenplaatsen aan bod komen ontwikkeld en via de website te bekijken, evenals achttien interviews met (voormalige) tuinbazen en beheerders van diverse buitenplaatsen. Ten slotte zijn meerdere webexposities gemaakt zoals 'de aangeklede tuin' en 'dieren op buitenplaatsen'. Kortom, over de buitenplaatsen kunt u alles vinden op onze site.

Theatertour Aardappelen

De samenwerking Venenopdekaart.nl waar het RHC, Museum de Ronde Venen en Openbare Bibliotheek Angstel Vecht en Venen aan deelnemen, heeft in het verslagjaar aandacht gegeven aan het feit dat 100 jaar geleden de Eerste Wereldoorlog uitbrak. Op het erfgoedplatform venenopdekaart.nl kunt u informatie vinden over het militaire erfgoed in De Ronde Venen en een bijzondere film zien over de forten in de regio.

18 februari 2014 -
8 mei 2014

tentoonstelling

Topstukken rond de buitenplaats

provincie **Utrecht**

De Utrechtse Schatkamer

regionaal historisch centrum
Vecht en Venen

In samenwerking met theatergroep Troupe A'dour, Fort Nieuwersluis en Fort Abcoude is de familievoorstelling 'Aardappelen' gespeeld voor publiek tijdens het open monumentenweekend. In Fort Abcoude werd ook een film over de forten gepresenteerd en was een kleine expositie met historische foto's te bekijken. Het theaterstuk liet een korte periode uit het leven van drie Nederlandse soldaten zien. Een voorstelling op een fort, over de zin en onzin van ruzie en oorlog, over loyaal zijn en keuzes maken in moeilijke situaties, over macht, recht en onrecht. Op 13 september werd de opening en presentatie van de film op Fort Abcoude feestelijk verricht door wethouder Erika Spil.

Manuscriptenkaart

Het RHC en Museum De Ronde Venen hebben uit de particuliere verzameling van de familie Nienhuis een bijzondere achttiende eeuwse kaart van De Ronde Venen in permanente bruikleen gekregen. De kaart is in bruikleen gegeven door de erven van dhr. Wim Nienhuis. De kaart is overgebracht naar het RHC in Breukelen voor verder onderzoek. Binnen de huidige plannen gaat de kaart een vaste plek krijgen in de nieuwe locatie van Museum De Ronde Venen.

De kaart is een zogenaamde manuscriptkaart, dat wil zeggen dat hij met de hand getekend is en er maar één of enkele versies van zijn gemaakt zijn. Manuscriptkaarten werden vaak gemaakt ter onderbouwing van juridische zaken. Deze kaart lijkt vooral gemaakt te zijn om de grenzen en oppervlakten van de verschillende polders en hun heemraden aan te geven. Aan weerszijden zijn de adellijke wapenschilden van de heren Heemraden getekend.

Het gezamenlijke thema van de erfgoedinstellingen in De Ronde Venen en Stichtse Vecht in 2015 is 'Water'. De kaart vormt het middelpunt van een groot aantal activiteiten. Ter voorbereiding op het themajaar is in het verslagjaar de kaart gedigitaliseerd en is er een exacte reproductie vervaardigd, historisch onderzoek gepleegd, fondsen aangevraagd, een crowdfundingproject voltooid en nieuwe samenwerkingen aangegaan. Stagiaire mevr. C. Muller, student geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam, heeft met haar energieke inzet een waardevolle bijdrage geleverd aan het project.

Het historisch onderzoek is gestart in de archieven van het RHC en later uitgebreid naar de archieven van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht voor de waterschapsarchieven, het Utrechts Archief voor de stukken van het Kapittel van St. Jan en het Nationaal Archief voor de stukken van het Hof van Holland. Met het Centraal Bureau voor Genealogie is afgesproken dat de familiewapens op de kaart in de online Heraldische Databank Nederland komen. Het historisch onderzoek heeft geleid tot content voor venenopdekaart.nl, twee artikelen in de Proosdijkoerier, een presentatie op de startbijeenkomst van het crowdfundingproject, het ontwikkelen van points of interest voor een van de activiteiten die in 2015 georganiseerd gaan worden en een bijdrage aan de rubriek over waterschapskaarten in het nationale tijdschrift 'Het Waterschap'.

Het RHC heeft in samenwerking met Museum de Ronde Venen succesvol subsidies geworven bij het Prins Bernhard Cultuur Fonds, Rabobank Dichtbijfonds en Gemeente De Ronde Venen. Daarnaast is er een crowdfundingcampagne via het platform Voordekunst.nl opgezet. De campagne werd feestelijk gestart op 12 december in een vol Museum De Ronde Venen door burgemeester Maarten Divendal.

Voor de campagne heeft Videoclub De Ronde Venen belangeloos een fraaie film gemaakt en hebben een kleine twintig ambassadeurs via social media en via hun lokale netwerk van vrienden en kennissen aandacht gegenereerd voor het project. Ook het Witte Weekblad, de AD en via diverse lokale media werd aandacht besteed aan de campagne en de kaart. Tijdens de kramenmarkt in De Boei werd de crowdfundingcampagne onder de aandacht gebracht door vrijwilliger mevr. A. van Ankeren met het tonen van een exacte reproductie van de kaart wat veel aandacht trok onder het publiek en leidde tot een nieuwsitem op RTV De Ronde Venen. De campagne is zeer succesvol verlopen en 51 donateurs hebben samen het doelbedrag bijeen gebracht.

In 2015 volgt de uitwerking van diverse activiteiten waaronder een fietstocht langs bijzondere locaties op de kaart in samenwerking met Scouting Eliboe en scouting Abcoude, de reizende tentoonstelling Venenopdekaart.nl en de fototentoonstelling door Fotoworkshop De Ronde Venen.

Publicaties, bezoek scholen en kleine fotoexposities

De inpassing van de toegangen van de Weesper archieven op de nieuwe website van het RHC ging voortvarend en het

online plaatsen van de gedigitaliseerde fotocollectie op de beeldbank werd enthousiast ontvangen. Het Weespernieuws heeft gedurende een aantal maanden een rubriek gewijd aan de beeldbank genaamd Weesper Parels, waarin iedere keer een historische foto uit de beeldbank besproken werd. Daarnaast heeft het RHC een weblog 'Het Weesper Archief' gestart waarop historische verhalen worden gepresenteerd. En een nieuwe folder is gemaakt waarin Weesp is opgenomen. Ook aan educatie werd aandacht besteed. In april bezochten leerlingen van het Casparus College (VMBO) het archief te Weesp in het kader van het Waterlinieproject. Dit project is georganiseerd door de Stichting Omgevingseducatie Gooi-, Vecht- en Eemstreek.

In het verslagjaar nam het RHC deel aan de landelijke verkiezing 'Stuk van het jaar', georganiseerd door de brancheorganisatie, met het prachtige kerkboek van Waverveen. Het winnende stuk was een liefdesbrief uit 1811 uit de collectie van Tresoar.

Voor de periodiek van de Historische Kring Breukelen zijn diverse artikelen geschreven, voor de rubriek Archiefblik en voor de Historische Vereniging in Maartensdijk is een lezing gegeven door senior-archivist mevr. E. Drees over de kaart van Oostveen.

Archivist dhr. J.R.T. Pranger heeft een lezing verzorgd voor de Nederlandse Genealogische Vereniging afdeling Utrecht. Verder heeft RTV Weesp een interview gehouden met dhr. J.R.T. Pranger.

Het RHC heeft meegewerkt aan het opluisteren van de omgeving van Planetenbaan in Maarssebroek door middel van panelen met daarop afbeeldingen uit de historische fotocollectie. Daarnaast zijn scans van historische foto's uitgezocht en geleverd aan de Brandweer in Breukelen voor een lezing in december in verband met de restauratie van een oude brandweerauto. In november is in samenwerking met de Historische Kring De Bilt een fototentoonstelling gerealiseerd in het Culturele Centrum Het Lichtruim in Bilthoven.

Ten slotte is in het verslagjaar een nieuwe samenwerking opgezet met het gemeentearchief Zeist, waarbij samen met

de Historische Verenigingen van De Bilt en Maartensdijk een tentoonstelling wordt voorbereid over de Utrechtseweg.

Op 27 november is UtrechtAltijd.nl gelanceerd. Tijdens de feestelijke bijeenkomst heeft het RHC als eerste deelnemer een samenwerkingsovereenkomst getekend, waarbij is afgesproken dat de erfgoeddata van het RHC geharvest en gepresenteerd mag worden door UtrechtAltijd.nl. UtrechtAltijd.nl is een online erfgoedplatform voor een breed publiek, dat in opdracht van de provincie Utrecht is opgezet door Landschap Erfgoed Utrecht. De bezoeker kan hier terecht voor activiteiten, verhalen en voorwerpen rond het Utrechtse erfgoed. UtrechtAltijd.nl richt zich op een groot publiek binnen de provincie Utrecht, maar ook daarbuiten.

UtrechtAltijd.nl

verhalen over de provincie, toen hier en nu

Dienstverlening

Het RHC heeft in het verslagjaar een vlucht vooruit gemaakt op het gebied van digitale dienstverlening, door het lanceren van de nieuwe website en het in gebruik nemen van chat en twitter. Digitale dienstverlening is niet meer weg te denken in onze samenleving. Onze klanten (burgers en ambtenaren) verwachten via internet de gewenste informatie te kunnen vinden. Voor bijzondere en historische stukken komt men natuurlijk nog altijd graag naar de studiezaal, maar vaak wel pas nadat men online contact heeft gehad met de archiefinstelling.

Nieuwe website

De nieuwe website van het RHC is in 2013 ontwikkeld en per 1 januari 2014 live gegaan, waarmee de digitale dienstverlening van het RHC een feit is geworden. Het RHC is onderdeel van een veranderende informatiemaatschappij met een veranderend verwachtingspatroon van de gebruikers. De klant wil snel online informatie kunnen vinden. De nieuwe website geeft de bezoeker veel meer mogelijkheid om de toegangen online te raadplegen in vergelijking met de oude site.

Het RHC plaatst daarom steeds meer inventarissen (geordende beschrijvingen van de archiefstukken per archief met een historische inleiding over de archiefvormer) en scans online. Tijdens het verslagjaar zijn bijna 700 archieftoegangen online geplaatst, evenals bladertoegangen op de dooptrouw- en begraafboeken, van de burgerlijke stand en de bevolkingsregistratie. Bijzonder is dat aan bijna 20.500 persoonsnamen uit de genealogische bronnen een afbeelding van een akte toegevoegd. Ten slotte is ook de bibliotheek en documentatiecollecties bestaande uit ruim 5.500 titels opgeschoond en doorzoekbaar gemaakt via de website.

In het verslagjaar is de digitale dienstverlening verbeterd en uitgebreid. De digitale dienstverlening bestaat uit een snelle respons op e-mail en contactmogelijkheid via chat en Twitter. Op de nieuwe site is de mogelijkheid gecreëerd voor een chatservice. De chat blijkt een goede ondersteuning te bieden voor de bezoeker die zelfstandig via de site de collectie bekijkt. Via de chat kan de bezoeker snel antwoord krijgen op vragen over bijvoorbeeld de aanwezigheid van bepaalde stukken, wanneer men ze kan inzien en of men scans kan verkrijgen. Ook ambtenaren van de gemeente maken graag gebruik van de chat als zij een stuk nodig hebben.

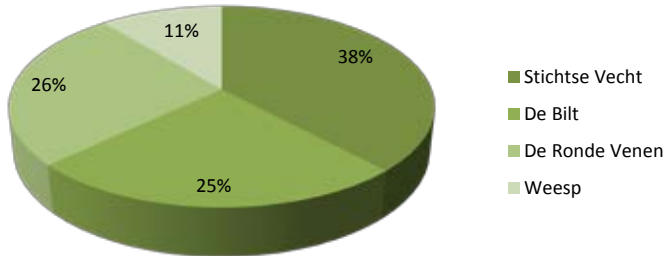

Bezoekerscijfers

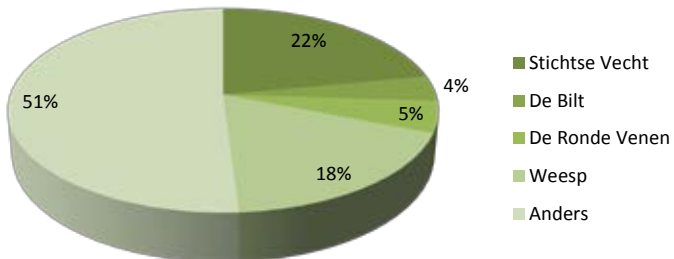
Het RHC Vecht en Venen richt zich met zijn producten en diensten op de burger en de ambtenaar. De ambtenaar vraagt stukken direct aan via e-mail. De burgers die de website en de studiezaal van het RHC bezoeken zijn wetenschappelijke onderzoekers, onderzoeksbureaus (bodemonderzoek), amateurhistorici, genealogen, historisch geïnteresseerden, en studenten en scholieren. In het verslagjaar heeft het RHC de bezoekers bijgehouden van de studiezalen in Breukelen en Weesp. Het aantal bezoekers aan de tentoonstellingen in Breukelen en De Ronde Venen zijn niet geteld. Door de vernieuwing van de website zijn er in het verslagjaar geen betrouwbare bezoekerscijfers bekend van de website.

Via chat konden we 125 keer de klant ondersteuning bieden. De klant maakt steeds vaker gebruik van e-mail. Via e-mail zijn ruim 700 informatievragen gesteld. Via Twitter bereiken we ruim 250 volgers. In het verslagjaar hebben we ongeveer 250 tweets geplaatst en vooral de tweets van historische foto's leveren enthousiaste reacties op.

1: Verdeling van het aantal inwoners naar gemeenten.

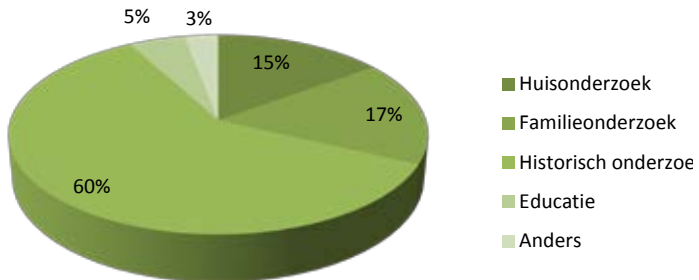

2: Aantal bezoeken van de fysieke studiezalen verdeeld naar woonplaats van de bezoekers

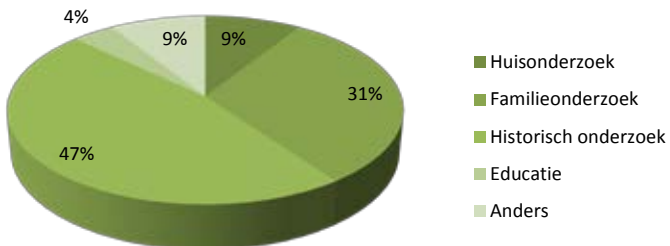

In 2014 werden de studiezalen 1484 keer bezocht waarvan 908 bezoekers in Breukelen en 576 in Weesp. In 2013 was het totale bezoekersaantal 1254. Reden van de daling van het bezoekersaantal in Breukelen is het uitbreiden van de digitale dienstverlening, en het online plaatsen van de gedigitaliseerde genealogische bronnen en de inventarissen. De Weesper bronnen zijn nog niet gedigitaliseerd en moeten in de studiezaal ingezien worden.

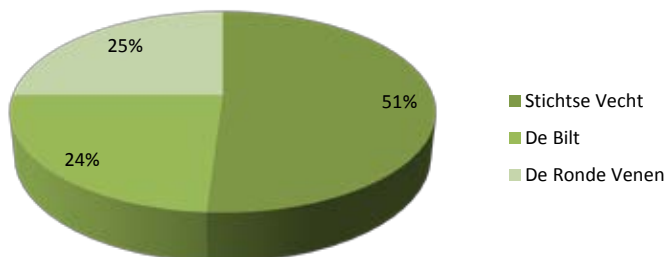
3: Verdeling type onderzoek door bezoekers in 2014 en 2013

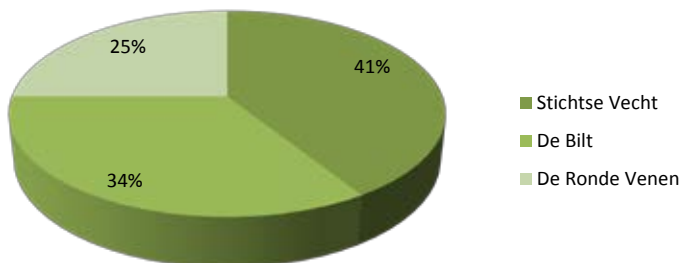
De bezoeken van de studiezaal voor huisonderzoek zijn gestegen door de toevoeging van de collectie bouwvergunningen in Weesp aan de collectie. Het percentage bezoekers dat komt voor familieonderzoek is procentueel gedaald door de online mogelijkheden die sinds 2014 aangeboden worden. Boven de cijfers van 2014, onder de cijfers van 2013.

4: Werkzaamheden t.b.v. ambtenaren in 2014 en 2013

De opvraging in Weesp zijn verzorgd in samenwerking met de afdeling DIV. De gegevens van Weesp zijn daarom niet opgenomen in de cirkeldiagram. Boven 2014 en onder 2013.

Toezicht

Dienstverlening aan de ambtenaar

Het RHC levert dienstverlening aan de gemeenten en de ambtelijke organisatie. Dit kan gaan om aanvragen van archiefstukken zoals bouwvergunningen, notulen en dossiers betreffende een specifieke zaak. Naast dit type dienstverlening heeft het RHC ook een rol bij de selectie en vernietiging van de gemeentelijke archieven en controleert het jaarlijks de vernietigingslijsten. Dit verslagjaar is er specifiek aandacht besteed aan overbrenging en vervroegde overbrenging van archieven. Daarnaast voert het RHC integrale inspecties uit, ondersteunt het bij de KPI-rapportage en adviseert en organiseert het kennisbijeenkomsten. Ten slotte bewerkt het RHC in opdracht van de gemeente archiefachterstanden.

Overbrenging gemeentearchief

De gemeentearchieven komen na twintig jaar in aanmerking voor overdracht naar de archiefbewaarplaats. Op grond van de Archiefwet moeten de archieven in goede en geordende staat zijn. Dhr. Chido Houbraken heeft voor het RHC een

ontwerp-beleidsregel voor de overdracht van analoge archieven opgesteld in samenwerking met de gemeentelijke afdelingen Informatievoorziening. De ontwerp beleidsregel Overdracht richt zich enkel op de overdracht, te weten het proces van overdracht en de staat waarin het archief en de archieftoegang volgens de wetgeving moet zijn. Hoe het archief in die staat wordt gebracht is geen onderdeel van de beleidsregel. De gemeente was altijd al zelf verantwoordelijk voor het in goede en in geordende staat brengen van het archief. Daarvoor werden opdrachten gegeven aan het RHC buiten de gemeenschappelijke regeling om. Het RHC voert taken uit zoals vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling.

Daarnaast bewerkt het RHC in opdracht van de gemeenten ook semi-statische archiefbestanden (GR art. 10.3c). Dit zijn bestanden die voor overdracht in aanmerking komen, maar niet in goede en geordende staat verkeren. De inkomsten van deze opdrachten zijn incidenteel. Bij de oprichting van het RHC is ambtelijk afgesproken, dat het RHC deze taak binnen de eigen formatie uitvoert. Deze lasten zijn structureel. Samen met de afdeling financiën heeft het RHC onderzocht welke oplossingen er zijn om de financiële bedrijfsvoering in balans te brengen. Vanuit het oogpunt van de financiële be-

drijfsvoering bouwt het RHC dit aanbod af. De lopende overeenkomsten tussen het RHC en de gemeenten worden gewoon afgemaakt. Dit is vastgesteld in de begroting van 2014.

Het ontwerp is in december gepresenteerd aan en uitgebreid besproken met de verantwoordelijken op tactisch en operationeel niveau van de afdelingen informatievoorziening van de aangesloten gemeenten. Er zijn geen financiële gevolgen voor de gemeenten bij invoering van de beleidsregel. De gemeenten betalen het RHC immers voor de projectuitvoering. Als het RHC dit afbouwt kan het budget van de gemeente besteed worden aan inhuur van externe bedrijven of het zelf aannemen van een medewerker. Alle feedback wordt verwerkt in het ontwerp en het project wordt in 2015 afgerond.

Vervroegde overbrenging gemeentearchief

Vanuit de ambtelijke organisatie van de aangesloten gemeenten wordt het RHC bevraagt om vervroegde overbrenging van archiefbescheiden mogelijk te maken. Vervroegde overbrenging is in de Archiefwet toegestaan (art. 13.1). Door

vervroegde overbrenging zijn archieven eerder openbaar (de beperkingen van de Archiefwet zijn ruimer dan de beperkingen van de WOB). Dit brengt voor het RHC extra werk met zich mee, doordat er beperkende bepalingen moeten worden opgesteld bij overbrenging en er verwacht kan worden dat er meer verzoeken om ontheffing van die beperkingen worden ingediend. Ten tweede loopt de depotruimte van het RHC sneller vol. Deze problematiek moet dan ook eerder opgelost worden door of een depot bij te bouwen of een samenwerking aan te gaan met een andere archiefdienst. De uitdaging van het toekomstig ruimtegebrek pakt het RHC in de beleidsperiode 2016-2019 op. Ten slotte zijn er kosten verbonden aan het beheer van de archieven. Het RHC moet het beheer en de toegang regelen waarbij verwacht kan worden dat de opvragingen vanuit het gemeentelijk apparaat hoog zijn. Het algemeen bestuur heeft vastgesteld dat vervroegd overbrengen een 'taak in opdracht' is die past binnen de gemeenschappelijke regeling RHC.

Het algemeen bestuur heeft het RHC de opdracht gegeven met het team financiën van Stichtse Vecht in 2015 een kostenmodel op te zetten. Daarbij worden de kosten bepaald per meter en de voorwaarden, en dit aangeboden aan de aangesloten gemeenten.

Auditing en advisering

Het toezicht op de informatiehuishouding bij de deelnemende gemeenten heeft door nieuwe regelgeving een andere vorm gekregen. De invoering van de wet Revitalisering Generiek Toezicht betekende voor het RHC een taakverzwaring. Daarnaast groeide in de voorgaande jaren vanuit de ambtelijke organisaties de vraag om advisering en ondersteuning bij de inrichting van de informatiesystemen en informatiebeheer. Het risico dat archiefbescheiden in een digitale omgeving vroegtijdig verloren gaan is groot en heeft directe gevolgen voor de bedrijfsvoering en voor de mogelijkheid van de gemeenten zich op basis van deze digitale informatie te verantwoorden. Om de toezichtstaak op een efficiënte en goede manier uit te voeren heeft het RHC in het verslagjaar vier instrumenten in gebruik genomen. De vier instrumenten zijn: de jaarlijkse verslaglegging middels de VNG archief kpi's; vierjaarlijkse integrale inspectie; overlegcyclus op strategisch en tactisch niveau en het platformoverleg.

In 2014 heeft het platformoverleg drie keer plaatsgevonden. Het platformoverleg is een gezamenlijk overleg voor alle aangesloten gemeenten op operationeel en tactisch niveau,

geïnitieerd door het RHC. Op de agenda stonden onder andere het duurzaam bewaren van audiotulen, beleidsregel overbrenging overheidsarchief, Toepassingsprofiel Metadata Lokale Overheden en het ontwikkelen van een voorziening voor duurzame opslag van digitaal archief.

Bij de gemeente Weesp is een integrale archiefinspectie uitgevoerd. Het rapport is aangeboden aan het college. Om uitvoering te geven aan de wet Revitalisering Generiek Toezicht heeft het RHC samen met de gemeente de Bilt voor de eerste keer een rapportage opgeleverd op basis van de archief-kpi's. Deze rapportage is aangeboden aan de raad en goed ontvangen door de provincie Utrecht.

Het RHC is tevens wettelijk toezichthouder op alle gemeenschappelijke regelingen in het werkgebied. Het RHC heeft de gemeenschappelijke regeling PAUW geïnformeerd over de Wet Revitalisering generiek Toezicht en de wijze waarop daar uitvoering aan kan worden gegeven.

Waardering, selectie en vernietiging

Het RHC ondersteunt de gemeenten bij het proces van waardering, selecteren en vernietiging. Op basis van vastgestelde

selectielijsten worden dossiers gewaardeerd en voorzien van een bewaartermijn. Het RHC controleert de lijsten en geeft goedkeuring tot vernietiging. In het verslagjaar zijn van de gemeenten De Bilt en De Ronde Venen de archieven tot en met 2014 opgeschoond, terwijl Stichtse Vecht de archieven van de voormalige gemeenten Maarssen van de jaren 2012 en 2013 en van de voormalige gemeenten Breukelen en Loenen uit de jaren 2012, 2013 en 2014 heeft aangepakt.

Taak in opdracht: bewerking semi-statisch archief

De gemeentearchieven komen na twintig jaar in aanmerking voor overdracht naar de archiefbewaarplaats. In navolging van de Archiefwet moeten de archieven in goede en geordende staat zijn. Om dat te bereiken is in opdracht van de desbetreffende gemeente een inventarisatie gemaakt van het gemeentearchief Maartensdijk, periode 1990-2000. In 2015 wordt de beschrijving, schoning en materiële verzorging van dit archief afgerond. Ook het archief van de voormalige gemeente Nigtevecht, periode 1943-1988 is bewerkt evenals het archief van de voormalig gemeente Breukelen, periode 1949 – 1988. Ten slotte is de bewerking van de personeelsdossiers van de gemeente

Abcoude, periode 1941-2010 afgerond. Het archief van de voormalig gemeente Abcoude, periode 1941-1990 is verder bewerkt.

Taak in opdracht: Tijdelijk beheer Gemeentemuseum Weesp

Het college van de gemeente Weesp nam de pensionering van de conservator van het Gemeentemuseum als aanleiding om na te denken over de toekomst van het museum. Het RHC werd gevraagd om in de periode mei 2014 tot en met maart 2015 het beheer van het museum te verzorgen en de vaste tentoonstelling evenals de branding in een nieuw jasje steken. Daarnaast levert het RHC een beleidsvisie voor de periode na maart 2015.

Tot slot

Afgelopen jaar was een jaar van groei en ontwikkeling voor het RHC. In de tweede helft van de beleidsperiode 2012-2015 was het zaak om zowel behaalde doelstellingen vast te houden als ook nieuwe resultaten te behalen. De aansluiting van de gemeente Weesp blijkt een uitdaging op logistiek vlak maar tegelijkertijd is de collectie nog interessanter geworden. Ook de kennis en de inzet van het team van Weesp, medewerker en vrijwilligers, zijn van waarde voor de organisatie.

Colofon

Breukelen, februari 2015

Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen

Postadres: Postbus 120

3620 AC Breukelen

telefoon: 0346-259425

e-mail: info@rhcvechtenvenen.nl

website: <http://www.rhcvechtenvenen.nl>

twitter: @rhcvv

Foto's:

1: Collectie Do Smit

2: Stuk van het jaar

3: Geerte Wachter en Juliette Jonker bij de opening van de tentoonstelling Topstukken en Team Venenopdekaart.nl bij Fort Abcoude

4: Affiche tentoonstelling Topstukken

5: Opening crowdfundingactie manuscriptkaart in Museum De Ronde Venen

en Kramenmarkt in de Boei Vinkeveen

6: Site stuk van het jaar

en De nieuwe folder

7: Frans ter Maten (directeur LEU) en Bernadine Ypma ondertekenen de samenwerkingsovereenkomst voor Utrechtaltijd.nl

8: Het nieuwe logo van Museum Weesp ontworpen door Annemarie Zijl

Tekst: Bernadine Ypma MA

Foto's: collectie RHC Vecht en Venen

Ontwerp cover: Annemarie Zijl

Ontwerp binnenwerk: Bart de Zwart